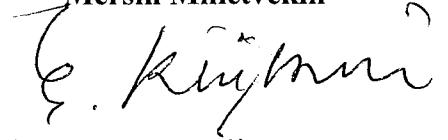

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA,

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Dr. Mehmet Müezzinoğlu tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 30.12.2014

Ertuğrul KÜRKÇÜ
Mersin Milletvekili

Yurttaşlardan gelen şikayetler üzerine uluslararası çevre kuruluşu Greenpeace'in yaptığı inceleme sonucunda 24-26 Aralık tarihlerinde Bursa'da aşırı hava kirliliği yaşandığı anlaşılmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın internet üzerinden yayınladığı hava kirliliği verilerine göre, kansere yol açtığı kanıtlanmış parçacık maddelerin (PM10) günlük ortalaması 24 Aralık Çarşamba günü Dünya Sağlık Örgütü'nün güvenli bulunduğu günlük limitin 10 katına kadar çıkmış, bu seviyeler 26 Aralık gününe dek defaten günlük sağlık sınırlarının 17-18 katı seviyelere kadar çıkmıştır. 25 Aralık akşamı saat 18:00'da, ölçüm cihazının ölçebildiği üst sınır olan 900 µg/m³ seviyesi aşıldığından hava kirliliği ölçülememiştir.

Ayrıca bölgede 24 yıldan beri faaliyet göstermekte olan ve Orhaneli Kömürlü Termik Santrali'nin—neden olduğu hava kirliliği sebebiyle—yakında yaşayanların solunum fonksiyonlarında azalmaya yol açtığı, Alpaslan Türkkan ve Kayıhan Pala tarafından yapılan bilimsel çalışma sonucunda kanıtlanmıştır.

Bursa'da bahsi geçen bütün hava kirliliği tehlikesi yaşanırken, şehrin merkezindeki Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi'nde (DOSAB) de, hakim rüzgar yönü yerleşim yerlerine doğru olmasına rağmen yine kömürle çalışacak ve yılda 524.000 ton kömür yakacak olan DOSAB Buhar ve Elektrik Üretim Santrali planlanmaktadır. Greenpeace'in *Sessiz Katil* Raporu'nda da kullandığı, Almanya'daki Stuttgart Üniversitesi tarafından geliştirilen ECOSENSE modellemesi kullanılarak elde edilen sonuçlar, Bursa Keles Termik Santrali ve DOSAB Buhar ve Elektrik Üretim Santrali'nden kaynaklanacak hava kirliliğinin, her yıl en az 45 erken ölüme neden olacağını göstermektedir.

Bu çerçevede,

1. Sağlık Bakanlığı 2010-2014 yılı Stratejik Planı'nın "Amaç 1 - Sağlığa Yönelik Risklerden Toplumun Korumak" maddesine dayanan; enerji üretimi ve sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan hava, su ve toprak kirliliklerinin halk sağlığına etkilerinden doğan risklerle mücadele sorumluluğu uyarınca, Bakanlığınız bu tesislerin izin süreçlerinde ne şekilde yer almaktadır?

2. Bursa'da gözlenen yoğun hava kirliliği sonucu Bursa İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yetkililer ve yurttaşlar uyarılmış mıdır? Müdürlük ne tür acil önlemler önermiş ve/veya uygulamıştır?
3. 24-26 Aralık 2014 arasında ve izleyen günlerde Bursa kent merkezinde kaç yurttaşımız hava kirliliğine bağlı ortaya çıkan rahatsızlıkların başlıcaları olan astım, kronik bronşit ve KOAH gibi solunum ve kardiyovasküler sistem hastalıklarıyla ilişkili şikayetleri dolayısıyla sağlık kurumlarına başvurmuş ve bu teşhisler konmuştur? Son 3 ayda bu nedenlerle günlük olarak acile yatan, hastaneye yatan ve ölen yurttaşlarımızın sayısı kaçtır ve 24-26 Aralık 2014 arasında aynı vakaların sayısı kaç olmuştur?
4. Bursa'nın mevcut hava kirliliği göz önüne alındığında, bakanlığınızın kentin üç mahallesine 1 km'den daha yakın bir mevkide yapımı planlanan DOSAB kömürlü termik santralinin halk sağlığına etkilerine dair değerlendirmesi ne yöndedir? Kömürlü termik santralin Çevre Etki Değerlendirme raporu ile ilgili görüşünüz nedir? Basına yansıyan, Bursa İl Sağlık Müdürü Uzman Doktor Sayın Resül Özbek'in söz konusu santralin ÇED raporunu onaylamadığı için Bursa Valisi tarafından istifaya zorlandığı iddiaları bakanlığınızca araştırılmış ve bir sonuca varılmış mıdır? Sayın Özbek'in istifası kabul edilmiş midir? Bakanlığınız ve bağlı birimlerince söz konusu santral planlaması hakkında bir görüş bildirilmiş midir ya da yürütülmekte olan bir çalışma var mıdır? Bu görüş oluşturulurken konuyla ilgili çalışan halk sağlığı uzmanlarının görüşleri alınmış mıdır?
5. Bakanlığınızın, enerji santrallerine elektrik üretim lisansları verilmesi sürecinde sağlık için risk oluşturan faktörlerle mücadele etmek misyonu çerçevesinde aktif rol almak gibi bir talebi olmuş mudur? Olmamışsa bunun ne gibi bir gerekçesi vardır? 2015 yılında kömürlü termik santrallerin izin süreçlerine dahil olmak için Bakanlığınızın planladığı çalışmalar nelerdir?
6. Yapımı planlanan 80'in üzerindeki yerli ve ithal kömürle faaliyet gösterecek yeni kömürlü termik santralin halk sağlığına beklenen etkileri üzerine bakanlığınızca yapılmış, kömürlü termik santrallerden kaynaklanacak hava kirliliğinin neden olacağı erken ölümleri de içeren bir modelleme ve projeksiyon çalışması bulunmakta mıdır?
7. Çanakkale'de zaten çalışmakta olan 3 kömürlü termik santrale ilaveten, il sınırında yapılması planlanan toplam 11 santral ile Adana'da zaten çalışmakta olan 2 kömürlü termik santrale ilaveten yapımı planlanan toplam 20 kömürlü termik santralin oluşturacağı olağanüstü yoğunluktan dolayı bölgesel ölçekte kümülatif olarak hava, toprak ve su kirliliğine yol açmaları söz konusu olacaktır. Havadaki parçacık maddelerin 1000 kilometreye kadar taşınabildiği göz önüne alınarak, Bakanlığınızın oluşacak kümülatif hava kirliliğinin, başta bölgede yaşayanlar olmak üzere tüm Türkiye genelindeki halk sağlığına etkisi ve santrallerden kaynaklanacak emisyonların yol açacağı küresel ısınmanın sağlığa etkisi ile ilgili yapılmış bir çalışması bulunmakta mıdır?